

Marien Ruimtelijk Plan 2020-2026

Antecedenten

In het Marien Ruimtelijk Plan, zoals bepaald bij Koninklijk Besluit van 20 maart 2014, is een zone aangeduid voor de productie van elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen.

Deze zone werd reeds in 2004 bij KB bepaald. Naar aanleiding van de toekenning van de eerste domeinconcessie op de Thornton Bank werd deze zone boven en onder deze domeinconcessie afgebakend in de Belgische EEZ, buiten de territoriale zone.

De twee domeinconcessies, die in de territoriale zee waren gelegen (Vlakte van de Raan en Wenduinebank), kregen niet de benodigde vergunningen ten gevolge van allerlei bezwaren, vanuit belangengroepen, Nederland en kustgemeenten.

Sinds de afbakening in 2004 van de zone voor hernieuwbare energie in de Exclusief Economische Zone, zijn achtereenvolgens acht domeinconcessies toegekend voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden ingediend. De laatste domeinconcessies werden in 2012 toegewezen.

Klimaatdoelstelling, energiebevoorrading en economische opportuniteit

Windenergie op zee wordt steeds meer een essentiële en grootschalige bouwsteen in het energielandschap van morgen. In de huidige zone voor de bouw en de exploitatie van installaties voor de productie van elektriciteit uit water, stromen of winden zal tegen 2020 ongeveer 2,200 MW geïnstalleerde windenergiecapaciteit operationeel zijn, wat gemiddeld 8 TWh groene stroom per jaar kan produceren. Dit betekent ongeveer 10 % van de totale huidige Belgische elektriciteitsvraag.

Met het oog op de verdere benodigde inspanningen voor een koolstofarme elektriciteitsopwekking en gezien de wettelijk voorziene sluiting van alle kerncentrales in 2025, is de verdere ontwikkeling van **grootschalige koolstofneutrale capaciteit op zee** essentieel.

Met meer windenergie op zee zal België ook minder afhankelijk worden van de import van elektriciteit.

Zonder bijkomende hernieuwbare energiec capaciteit op zee, zullen zowel de bevoorradingszekerheid als de klimaatdoelstellingen in het gedrang komen. Ook in het kader van het Clean Energy Pact zal

België gevraagd worden om bij te dragen in de Europese **doelstelling van 27 % hernieuwbare energie** en **40 % CO2 reductie tegen 2030**.

De jonge offshore windindustrie staat nu al in voor **toegevoegde waarde, jobcreatie, positief effect op de handelsbalans** en andere gunstige socio-economische effecten. Verdere ontwikkeling van windenergie op zee is ook daarom wenselijk.

1,5 à 2 GW extra na 2020

Om deze redenen vraagt het BOP om in het nieuwe MRP nieuwe ruimte te voorzien om **bijkomende ontwikkeling van 1,5 tot 2 GW windenergie op zee** mogelijk te maken. Dat biedt de mogelijkheid om tegen 2030 een totaal capaciteit van 4 GW windenergie op zee te hebben wat een onontbeerlijke pijler is in de energiebevoorrading van het post-nucleaire tijdperk.

Het 4 GW scenario is eveneens opgenomen in het Federaal Ontwikkelingsplan van het transmissienet 2015-2016.

Randvoorwaarden

Het BOP vraagt aan de Belgische overheid om voor de nieuwe capaciteit een rechtszeker systeem vast te leggen waarbij de meest geschikte zone(s) voor de 1,5 à 2 GW bijkomende offshore windenergie capaciteit door de overheid geïdentificeerd worden.

Teneinde maximale energieopbrengsten te kunnen realiseren, en daardoor de productiekost te drukken, is een **lage parkdensiteit** aan te bevelen. Waar in de huidige clusterzone voor windmolenparken een gemiddelde parkdensiteit van 12 à 15 MW/km² is, zou in de toekomstige zone(s) een densiteit van 5 à 6 MW/km² nagestreefd moeten worden, wat meer in lijn is met de offshore windparken in de ons omringende landen. De waterdiepte en de afstand tot de kust zijn eveneens belangrijke randvoorwaarden bij het identificeren van deze zone(s).

Om in de toekomst offshore windenergie te kunnen blijven produceren tegen een zo laag mogelijke prijs, is het ook belangrijk dat de overheid een aantal ontwikkelingsrisico's neemt door zelf :

1. **geotechnische zeebodemonderzoeken** van de mogelijke zones uit te voeren
2. **wind-en meteometingen** uit te voeren en de data ter beschikking te stellen
3. **milieu-effectenrapporten** uit te voeren
4. vereiste **vergunningen** af te leveren
5. een strakke **planning** op te leggen en te hanteren

Verder is het ook belangrijk dat de overheid de netbeheerder opdraagt om voor de nieuwe capaciteit zowel de **netaansluiting op zee als de versterking van het hoogspanningsnet op land** in een zo vroeg mogelijk stadium in te plannen om tijdig beschikbaar te zijn.

Meervoudig ruimtegebruik

Natuur

Langs de westkant van de Belgische Noordzee is een groot natuurgebied (Habitatrichtlijn) aangeduid dat ongeveer een derde van de totale Belgische EEZ inneemt . Zonder een voorafname te willen doen, lijkt het aangewezen om in dat ruime gebied de mogelijkheid van een of meerdere zones voor nieuwe windenergie op zee te onderzoeken.

Talrijke milieu-effectenrapporten en uitvoerige milieumonitoringprogramma's in België en andere Noordzeestaten tonen aan dat de impact van een windmolenpark op het mariene milieu neutraal tot

positief is. Daarom kan nu met meer zekerheid gesteld worden dat de bescherming en het herstel van het mariene milieu in de Noordzee verenigbaar is met de activiteiten van windenergie op zee.

Aquacultuur

Vandaag zijn in de bestaande offshore windmolenparken twee zones voor aquacultuur aangeduid. Momenteel is er één proefproject van aquacultuur opgestart in de zone van C-Power en Belwind. Als dit proefproject interessante resultaten oplevert, en indien de veiligheid van de elektrische installaties en de voorrang van elektriciteitsproductie vooropgesteld worden, staat de offshore windsector open om dit ook in toekomstige projecten te verenigen met de basisactiviteiten.

Andere activiteiten

Indien de toekomstige zones voor offshore windenergie voldoende ruim zijn, kunnen andere activiteiten op zee zoals passieve visserij, bepaalde vormen van recreatie en toerisme onderzocht worden op hun verenigbaarheid met hernieuwbare energie.

Innovatie

Er kan onderzocht worden of in de nieuwe zone en bij grote waterdiepte, alternatieve structuren zoals bvb drijvende windturbines kunnen geïnstalleerd worden. Indien de impact van dergelijke structuren op bestaande habitatgebieden kleiner is dan met de huidige funderingstypes en als de financiële impact van deze nieuwe technologie lager of gelijk is, kunnen er in het nieuwe gebied alternatieve windturbines komen.

Zandwinning

In de herziening van het MRP is het wenselijk de afbakening te verbeteren zodat de grenzen van de zandwinningsgebieden en mogelijke andere activiteiten dicht bij de windparken conform getrokken worden met de 500m veiligheidszones.